



Ingen & jag

Novell

av

Elisabeth G Wärnfeldt

Prolog

Jag är Ingen, fast hon kallar mig för Niemand. Jag är papperslös och har inget nummer, ingenting, inte ens på internet och ingen annan stans heller, ingenstans faktiskt. Jag tjänar inga pengar men gör å andra sidan inte av med några heller. Jag är Annas och jag finns bara till för henne. Jag finns mest på insidan men ibland på utsidan när hon försöker teckna av mig. Hon tror att jag inte ser det men det finns inga hemligheter när man umgås från insidan. Anna och jag pratas vid mest hela tiden. Det är inte så att jag kan läsa hennes tankar, jag är mer som en spegel för henne.

De andra kallar mig för hennes låtsaskompis, men jag är nog den ende riktige vän hon har. Jag älskar att lyssna på och prata med Anna. Hon är så vacker, inte bara på insidan...

En helt vanlig dag

När klockan är 05.25 på morgonen kommer Anna hem efter den lilla löprundan på 7 km. Hon brukar lyssna på musik under tiden för det sätter tempot skönt, och så behöver hon inte bry sig. Folk tror att hon talar för sig själv men egentligen är det mig som hon pratar med. De kallar mig för hennes låtsaskompis, men för henne är jag den där rösten på insidan, ni vet. Skalman är mer som en kompis som håller i hennes rutiner. När hon kommer hem hämtar hon ett glas vatten och sätter det i sin nya sodastreamer. Det var Alex som tipsade henne om den där Sodastreamern för vattnet blir godare då och så blir hon mättare?! *Den är värst på morgonen, hungern!* brukar hon säga.

”Jag sprang förbi honom idag igen.”

”Vem då?”

”Du vet han som drar benen efter sig. Inte konstigt med de där neddragna jeansen och tröjan med huvan som alltid är uppdragen så att man inte kan se honom. Ibland hör jag musik ur huvan men mest är det bara de där konstiga rosslande andetagen.”

Efter löprundan kommer stretchningen och hon landar på sin pilatesboll för hon kan aldrig vara riktigt stilla, min Anna. Mobilen signalerar och hon lyder men kommer aldrig ihåg var hon lagt den, mobilen alltså, och allt är som det brukar vara en helt vanlig vardag...

SMS: Jag lär mig aldrig, alltid måste jag göra något och kommer för sent...
Jag är sååååå lessen! Halv tio vid korvmojen, OK? Vänta på mig där! Lova det!

A.

”Vet Du, det är så typiskt för Alex.”

Mobilen piper och kommenderar. *Den nya tidens tjänsteklocka*, tänker jag, för när den där ljuder ska hon alltid lyda. Dom är alla slavar i den här tidens värld.

”Vänta, inte nu...”

”Jag-ska-bara är verkligen en riktigt trist kompis, inte som Du, Niemand! Jag-ska-bara går alltid först. Hon regerar mitt liv genom andra. Ingenting kan jag göra, bara vänta på min tur. Jag fattar inte varför jag är så lessen! Ska nog ha mina dagar... Du vet, PMS, alla dessa jävla bokstavskombinationer till diagnoser och sen ska man ta ett piller och vara glad så blir var dag en bra dag.”

Hon tar en näve full med vitaminer och sånt fast det känns mest som kombinerade krockkuddar mot Nuet. Nuet står egentligen still. Är det enda vi har. Jag får inte ihop det.

”Nu bara 5 till!” Delvis, situps på pilatesbollen. ”Eller hur Niemand? För du gillar ju när jag leker med orden för det blir ju inte så tungt för dig då.”

”Nej, ingen käft orkar med dig när du är så där deppig det har jag ju sagt dig så många gånger.”

De spelar en rap på radion medan hon fortsätter med sina situps och avlägset börjar hon uppfatta texten:

*Jag är så blue, jag har inte en klo, man å man, kan, vadå kan?
Jag har ingen glöd, jag blir het och röd, svetten börjar rinna, utmed mina finnar
Så fort jag ser na, blir jag helt förtegen, dröjer på stegen, ändå är hon min egen
Jag blir helt röd, det hettar i nacken, jag sparkar i backen och vet inte mer
Hjärtat rusar, öronen susar, jag blir dum i skallen och vet inte mer
Jag känner bara smärta, det gör ont och skriker, jag vill bara slå, få henne att förstå
F_n vad jag rimmar, det här kan ju ta timmar!
Vad jag menar är, jag vill vara här
Men vem hon är, det vet hon knappt själv. Det är ju bra, för sån är ju jag
Anna, du är underbar, du är min tjej. Det här är för mig en så svår grej
Jag vill ju bara...
Hör MEJ!*

Det där är nog bara en tillfällighet, tänker jag. Vad kallt det blev!? hinner hon känna innan fönstret slår upp och glaset hon ställt ifrån sig på fönsterbänken faller i golvet och går i tusen bitar. Det känns som om det var någon som öppnade Nödutgången så att det blev korsdrag.

”Herre Gud det kan ju inte vara sant, har jag börjat tala högt för mig själv igen som jag

gjorde när jag var barn och var rädd? Då var du, Niemand alltid där och tröstade...”

”Ähum, va?” frågade jag.

”Jag sa ’Nödutgången-’”

”Använd den,” svarar jag henne.

”Hur menar du?”

”Använd drömmen och se vad den vill säga dig.”

”Men jag vågar ju inte ens uttala orden.”

”Vad kan vara så farligt att du inte ens vågar tala med mig om det?”

”Döden.”

”Döden?”

”Ja, för det var ingen dröm utan det var jag som planerade hur jag skulle kunna öppna ’Nödutgången’ utan att någon märker det.”

”Varför vill du dö, Anna?”

”Därför att jag tror att den bryr sig om mig och att allt ordnar sig på den andra sidan.”

”På andra sidan?”

”Ja, på andra sidan.”

”Men då är du ju död. Då är du ju inte längre människa.”

”Nej, då är jag bara Anna.”

”Anna?”

”Jag tänkte att om jag slutar att äta och dricka och bara sover så går det över, livet, med alla dessa prylar och ord, bara jag kvar ensam i mörkret. Alla dessa ord på formulär, utan motstånd, utan liv. Godkänna villkor omöjliga att ändra, skriva under med mobilt BankID. Varje sak kräver mitt nummer. Måste godkänna villkor, omöjliga att ändra, bara att skriva under. Men döden är utan underskrift. Döden tar emot utan krav, utan villkor, utan underskrift. Niemand, det måste du förstå?”

”...!”

”Jag finns inte för dem, Niemand. Jag är ingen.”

”Men Anna, allt som är liv är *for free*. Det är så du känner igen det: Att dela skrattet i magen. Att möta blicken genom folkhavet. Att stryka någon över pannan som har ont. Tid är tillägnan i Nuet. Det finns ingen värld där du inte är.”

”Du är fin du, Niemand, men i en värld där jag inte är, finns det ingen för mig. Medan döden omfamnar mig med sin närvaro att få bara och få vara Ingen!

”Det finns egentligen bara en sak som berör mig och det är svärtan på det vita pappret. Det är som om jag blir bara på insidan då. Alla säger att jag bara håller på och klottrar och borde ägna mig åt något meningsfullt, vara social och passa in, festa och fika med kompisar och leka och vara

som dom andra!”

”Herre Gud Anna, nu låter du som Tjuren Ferdinands mamma Mu i *Kalle Ankas Jul* på Julafton. ’Varför är du inte ute och leker som dom andra tjurarna?’ varefter Ferdinand säger: ’Jag har det bra, jag vill bara sitta här och dofta på blommorna.’”

”Jag förstår inte var det kommer ifrån men det är som om jag får kontakt med mig själv medan jag håller på med det här tecknandet, orden kommer till mig och tankarna rätar ut sig och jag blir modig inför mig själv. OK, jag tar upp det där glassplittret sen. Jag har bara 5 kvar och lite stretch sen tar jag upp det där.”

Medan hon avslutar passet kommer hon på sig själv med att stirra på det krossade glaset. *Det påminner henne om något, tänker jag. Jag tar fokus i mitt fokus på låten som kommer ut ur radion:*

*Dömd och ohörd av Dem. Vilka f_n tror de att Dem är? Live or evil samma fucking ord,
en strumpa man trär på rätt fram eller tillbaka
ett och samma fucking life som får sin Dom
rätten till livet tar De för givet,
en strumpa man sätter på och sen tar De den tillbaka
De utan skuld
Du gör valet, det är ju helt galet
Live or let die*

Orden börjar haka på och hon fortsätter på låten, mitt i stretchen, när den sedan länge slutat.

*Men det kan gå så helt galet som det gjorde den där kvällen
Den var egentligen rätt skön och jag var nog rätt grön
men grön var också drinken som landade i hinken
jag drack som en tratt tills jag låg över hinken
för det var nog något annat i drinken
Men jag är en tjej och då är nej inte ett nej och inte...
Han sa att jag var skön och först i kön
Men jag skrek nej
och han skrek: Vad fan gör du annars här
Live or let die*

Jag tappar det och överröstar låten:

”Det var ditt fel, ditt eget fel, eget fel”

Helt koncentrerad tänjer hon långsamt ut kroppen medan hon sjunger vidare på låten. Smidigheten är viktig, tänker hon medan värmen kommer tillbaka i hennes kropp.

”Rätten är Min, Niemand. Jag gör valet.”

Live or let die.

Där på golvet mitt i en stretch får hon flow och sträcker sig efter papper och ritkolet och hetsar sig själv att hon får väl klottra vad hon vill, och just nu ser hon sig framför en dörr och en skylt med ordet ”Nödutgång” som går rakt igenom kroppen.

”I varje NU en del av helheten. Du är livet i mig. Du är livets röst i mig. Det finns ingen värld där Du inte är, Niemand! Vad gör jag här?”

Hon reser sig hastigt och tar ett steg bakåt och rakt på glasskärvorna på golvet. En glasskärva trängde djupt in i foten och hon har svårt att se hur djupt den sitter. Det är bara att lägga upp foten på bordet och försöka få ut den.

”Tack och lov för höj och sänkbara bord så att man kan hjälpa sig själv för du duger inte Niemand!”

Hon får ut skärvan men den lämnar ett djupt jack i hälen efter sig och massa blod. Helt bortom sig själv börjar hon städa och plockar i ordning och stannar upp framför spegeln. Sakta tar hon bort tyget hon dolt den med och konfronteras med sin spegelbild den där yttre bilden som korrumperar själen och som krockar med världens alla blickar. Det känns som om någon betraktar henne och i spegelbilden ser hon plötsligt mig från långt håll. Jag syns plötsligt tydligt i spegelbilden av badrumsspeglarna. Hur är det möjligt att hon kan se mig? Att jag kan se mig? Jag är ju ingen, jag är Niemand!

”Anna, jag skulle vilja berätta om en sak för dig. Du förstår,” säger jag och visar mig i spegelbilden. ”Jag hade också en låtsaskompis när jag var liten. Min kompis hette Laputte och han bodde i avloppet i duschen. Så fort jag gick på toaletten snackade vi om livet å de. Oavsett om livet var upp eller ner fanns han där, bara för mig under det runda gallret i golvet.

”Han var bra på att lyssna och förstod hur jag tänkte. Han höll inte alltid med för jag kunde ju vara dum och arg och ibland måste vi snacka om de där sakerna under flera dagar, men till slut var han alltid på min sida. En riktig kompis var han. Laputte.”

Vi ser på varandra genom speglarna och stöter ihop i kokvrån. Hon städar upp medan jag sitter på diskbänken och hjälper till som ett ställföreträdande diskställ. Hon försöker skaka av sig känslan av att någonting är annorlunda. Vi brukar ha en hitte-på-lek så jag börjar.

”Lånat och bedårat.”

”Grodorna hoppar runt majad stång.”

”Debatten flödar från grannens balkong emellan halvnakna män.” *Ohhhhh...*

Alex fortsatte lite nervöst. ”Min klippbok är full med bilder från bröllop och stora fester. Min egen specialdesignade brudbok.”

Anna förstod inte varför hon kände sig så provocerad, men hon blev verkligen riktigt dum i huvudet och sa saker som hon nog inte är så stolt över. ”Men va f_n, tänk om Sven hittar'n... Var har Du den? bland trosorna...” och så skrattade hon henne rakt i ansiktet och det var megadumt.

Alex kontrade så klart med looser-tjafs. ”...och bara för att jag tryckt på dina känslknappar behöver du ju inte bli en så förbannat sur surtant!”

Gudskelov så är Alex inte långsint utan inflikade: ”Jag är vrålhungrig, hänger du på?”

Och så åt de sig mätta på korv och Pucko chokladmjölk. När Alex och Anna lämnar och går arm i arm, hör hon Alex säga till sig själv: ”Öhhh, måste han hålla på och tjata hela tiden i mitt huvud, nu när vi har så kul.”

Jag ryckte till. Menar hon mig? Kan hon också se mig?

Lunchen var slut och det var Anna också, så de bestämmer sig för att gå åt var sitt håll. Efter ett tag känner hon att det är någon som går bakom henne. Hon hör det välbekanta rosslandet och vänder sig om. Han med hoodien stirrar tomt på henne och hon börjar springa. Anna vet att hon kan springa ifrån honom så vartefter känner hon att han inte kan hänga på och ljudet av honom släpper greppet om henne.

Hon halvspringer och kastar kaffemuggen i en soptunna, och kollapsar invid tunnan med ryggen mot muren och i skydd av den. Jag hinner ikapp, sätter mig skraddare framför henne och väntar. Anna ser att marken är fläckvis blodig och hon kryper ihop för att göra sig osynlig och börjar skriva febrilt på allt omkring sig. De andra skulle säkert konstaterande säga;

”Har du börjat tagga omgivningarna nu också?”

Men det här är något annat. Det är som om hon måste göra sig förstådd för sig själv och de andra. När hon lugnat sig så tar hon fram blocket och det svarta kolet som hon alltid har med sig i väskan och börjar klottra på riktigt. Där mellan soptunnorna tryckt mot väggen började hon teckna på riktigt.

Varför?

Där och då kan hon nog inte svara på det, men situationen väckte något inom henne, en stark röst tog sig mod genom tecknandet och hon la den ena bilden efter den andra framför sig där på den urskitiga marken.

”Men Anna, det där är ju jag!”

”Jag vet, jag har alltid tecknat dig.”

”Men jag är ju ingen, jag är ju Niemand...”

”För mig är du någon! För även om jag bara ser dig från insidan, så är du verklig för mig.”

Jag reser mig och vänder mig ifrån henne. Hon tänker inte närmare på det för hon är helt uppslukad i sin bubbla och fortsätter att teckna och arken fylls upp med kärlek till mig. Hennes längtan riktas i det ögonblicket bara till mig, hennes låtsaskompis. Allt ryms så levande inom henne själv. Jag ställer mig med ryggen mot henne och stirrar, oseende och obegripligt aggressiv, arget växer och vredgat härskar det över mig tills jag blir blind för mig själv och det stillar sig.

Rösten inom henne blir till ord som hon skriver ned mitt i tecknandet som jag älskar dem och jag är Ingen!

Jag såg dig genom mitt hjärta.

Jag kände Din hand på min arm. Hudnära!

Livet blev större än jag själv.

Nuet mäter tiden genom solvarvet.

I min handkarta, din livslinje, Niemand?

”Anna, det finns ingen annan G U D än ögonblicket.”

”Vad gör jag här, Niemand? Jag fryser.”

Anna började gå därifrån och tog hissen som luktade piss till fjärde våningen. Väl hemma går hon in i garderoben för att hitta mysbyxor och en varm tröja. Men medan hon letar så hittar hon, där längst inne i garderoben något rött.

På något sätt blir situationen så egendomligt brutalt komisk efter konfrotationen med Alex klippbok, att Anna brister i gapskratt och med det röda hängt över sig ställer hon sig framför spegeln. Hon står där men hon ser inte sig själv, utan mig. Minnena övermannar henne och minnesskärvor från när hon var liten övermannar henne likt döden.

Hon hittar bara några ord i taget och det utspelar sig en skräckfilm blandat med ljud och dofter som tar över henne där hon står alldeles naken, med rött mellan sig och spegelbilden.

Krossat blod

minns skrik

skar kroppen

smärttag

hårt om

blöder

ur fönstret splittrat glas

Ingen och ingenting: tomrum

*smärtan skriker
skärsår
livet brister*

*Håller andan, vågar inte skrika
vågar inte andas
inte knysta*

*Rädslan gastkramar mitt hjärta
Gastkramaren håller mig sällskap
i tysta rum
Händer som labbar, styrkan växlar
Minns och inte
I tomheten ett jag
under honom en docka...*

*smärtan skär
livet skriker
Rädslan...
Gastkramaren har tagit mitt hjärta*

*Jag tvingar botten ur min säng
Fönstret gapar svart och kallt
exploderar i skärvor
exploderat glas bryter natten
den svarta kalla*

*Jag minns och inte: vitt
Ingenting
Andnöd, julfröjd
glittrande grå
Jätten fyller dörrhålet ända upp till taket*

*Stryptag, tystnad, ingenting.
Inget, Ingen*

Ingen...

Hon har sjunkit ihop på golvet framför spegeln och gråter med torra tårar.

”Anna, det är snart dags för mig att lämna dig.”

”Varför?” säger hon fastfrusen i ögonblicket.

”Du vet vem jag är?”

Hon nickar och känner ett par labbar som griper om hennes hals och jag väser som hon minns mig och hon var bara 4 den där första gången.

”DU, Lillan. Alltid lika grå. Bred ut Dina vingar.”

Hon gör som jag säger.

”Bråddjupet därunder.”

Skräcken fyller hennes mun med kräk.

”Strömmar av isande kyla.”

Hon sväljer lydigt för att vara snäll flicka.

”Jag reser mig.”

Jag drar upp henne som en trasdocka genom att hålla om hennes hals genom ett strypgrepp.

”Ur den sträckta halsen”

Mina händer hårdnar runt halsen och jag lyfter henne ännu en bit upp genom strypgreppet.

Det rosslar ur halsen och hon försöker att dölja det.

”Urtidsljud.”

Jag kan inget göra det är bara ett rossel mellan henne och döden och hon börjar nynna som ett barn för att trösta sig.

”Du är så vacker så, glittrande grå. Sjung den, sången som du brukar nynna.”

Det svartnar för hennes ögon medan hon sjunger sina sista andetag. När livet släcks ut,
SJUNG!

”DU ÄR MIN NU, HORA!”

”NEJ!!!” Hör jag henne vråla. ”Du är ingen! Du är Niemand! Du är min far!”

Anna förlorar balansen och ramlar in i spegeln som går i tusen bitar. Där i skärvorna blir hon själv för första gången. Hon reser sig för att städa upp skärvorna runt om sig och medan hon gör det kan hon höra mig för första och sista gången.

”Jag är Niemand. Jag är Ingen. Jag är papperslös och har inget nummer, inte ens på internet och ingen annan stans heller, ingenstans faktiskt. Jag var hennes låtsaskompis, hennes bästa vän och kärlek. Jag är Ingen, men jag var Någon och jag hade ett liv. Jag ägde min docka, mitt allt. Jag hade makt att ta vad jag ville ha, jag tog och härskade. Nu är jag inte ens någon, inte ens smärta. Ärr från ett liv är allt jag lämnar efter mig, Jag är min dotters ärr som kommer att leva inristade likt

runor in i framtiden och för alltid bära vittne om att Jag var Någon.”

Anna tittar på mig. Hon står där i sin barhet med skärvor av spegelglaset i händerna. Det röda ligger som en efterlämnad blodpöl på golvet från en annan tid när Lillan var klädd i rött.

”Jag har stängt Nödutgången

Jag-ska-bara har fått sparken och Skalman

är numera bara en rolig figur i en tecknad värld.

Jag lever hellre än att se på när andra lever.

Jag tecknar världar för

att det måste finnas ett Du

för att jag ska se mig

Du är inte ett något

Du har ingenting

äger ingenting

Vi är tillsammans

I varje NU

en del av helheten

Du är livets närvaro i mig

Den är längtan efter sig själv

inom mig.

För det finns ingen värld där Du inte är

Jag.”